

Reactie internetconsultatie Fiscale verzamelwet 2026

Amsterdam, 15 augustus 2024

Geachte lezer,

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: NOB) heeft met belangstelling kennisgenomen van de internetconsultatie Fiscale verzamelwet 2026 (hierna: de internetconsultatie) en geeft hierbij graag een reactie op het onderdeel ter zake van de 'Aanpassing ANBI-regeling in verband met invoering portal voor de publicatieverplichting en de portal voor het toezicht'.

Met deze reactie beogen we een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van goede wet- en regelgeving. Dat doen we vanuit onze expertise en ervaring. Wij hebben daarbij aandacht voor de fundamentele rechts- en wetgevingsbeginselen zoals rechtsgelijkheid, rechtszekerheid, handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid.

Met vriendelijke groet,
de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

drs. R.A. van der Jagt
voorzitter Commissie Wetsvoorstellen

1. Inleiding

De NOB is verheugd over het voornemen om de publicatie en toezicht van ANBI's te centraliseren en digitaliseren en kijkt uit naar de nadere uitwerking bij ministeriële regeling. Wel signaleert de NOB enige aandachtspunten welke naar haar mening specifieke aandacht verdienen.

2. Voorgestelde uitbreiding publicatieplicht verdient heroverweging

Op grond van artikel X, onderdeel B van het voorstel wordt de publicatieplicht voor ANBI's uitgebreid:

“Het kan daarbij gaan om de vraag of een ANBI is aan te merken als een fondsenwervende instelling, vermogensfonds, religieuze of levensbeschouwelijke instelling of woningcorporatie, of er een CBF-Erkenning is, of de ANBI aangesloten is bij het CIO¹³, of sprake is van toezicht elders en zo ja door welke instantie, of er een raad van toezicht is, de URL waar de andere ANBI-gegevens zijn te vinden, in welke branche de ANBI primair actief is, de omvang van het eventuele stamvermogen of de omvang van eventuele impactinvestments.”

De NOB brengt graag in herinnering dat de publicatieverplichting voor ANBI's is bedoeld om het publieksvertrouwen in ANBI's te versterken en daarmee een niet-fiscaal doel dient.¹ Gezien dit doel is het van groot belang dat de door ANBI's te publiceren informatie eenduidig en helder is. De NOB mist in de toelichting hoe de extra informatie van de voorgestelde uitbreiding van de publicatieplicht helpt om het publieksvertrouwen in ANBI's te versterken. De NOB verzoekt daarom om dit per voorgestelde uitbreiding van de publicatieplicht af te wegen en in het uiteindelijke wetsvoorstel toe te lichten waarom hiermee een bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling van de publicatieplicht. Daarbij adviseert de NOB nadrukkelijk in overweging te nemen dat een beperkte set aan informatie mogelijk meer bijdraagt aan het doel dan een overdadige set aan informatie.

De NOB acht de voorgestelde uitbreidingen bovendien verwarrend. De opsomming tot en met “woningcorporatie” in het hierboven opgenomen citaat suggereert dat er vier soorten ANBI's zijn, maar dat is onjuist: een ANBI kan bijvoorbeeld tegelijk fondsenwervend, vermogensfonds als religieus zijn. Voor wat betreft de eerste twee valt bijvoorbeeld te denken valt aan zogenoemde hybride fondsen zoals het Oranje Fonds.

¹ De digitale publicatieplicht voor ANBI's vormt mede een uitvloeisel van de Tweede Kamermotie-Omtzigt en Van Vliet waarin vanuit het publieksbelang meer (gratis) transparantie wordt geëist van ANBI's; Kamerstukken II 2010/11, 33 003, nr. 53.

Ook is onduidelijk wat bedoeld wordt met “branche”. Dat begrip kent de huidige wet- en regelgeving niet en zou de introductie van een nieuwe definitie vergen. Dit zal de regelgeving weer complexer maken, zonder dat daar een duidelijk publiek belang mee wordt gediend. Het stamvermogen en de impactinvestments zouden wellicht van belang kunnen zijn voor het publiek, maar dat geldt dan evengoed voor andere onderdelen van het vermogen.² Dat voor impactinvestments recent een verduidelijkend besluit is verschenen zou op zichzelf geen reden moeten zijn nu ineens een publicatieplicht in te voeren.

De NOB beveelt hoe dan ook aan om bij uitbreidingen van de publicatieplicht af te wegen: (1) of deze bijdraagt aan het inzicht dat het publiek zou moeten hebben in het reilen en zeilen van de ANBI, zonder te veel (technische) details, (2) of deze uitbreidingen duidelijk kenbaar en afgebakend zijn, bij voorkeur op basis van de ANBI wet- en regelgeving en (3) de administratieve lastendruk van ANBI's niet onevenredig wordt verhoogd. Tot slot merkt de NOB op dat noot 13 op de verkeerde plaats staat en na impactinvestments geplaatst moet worden.

3. Formele aandachtspunten en doorwerking naar de AWR

De aanleiding van het voorstel is afkomstig uit het ‘Rapport Toezicht Op Algemeen Nut’³ en de daarin opgenomen aanbevelingen om een online aangifteportaal in te voeren voor de publicatieplicht (aanbeveling 7) en om de intensiteit van toezicht te verhogen door de informatieplicht en publicatieplicht af te dwingen (aanbeveling 3).

Het consultatievoorstel maakt onderscheid tussen de portal-publicatieverplichting en de portal-ANBI toezicht en dat is duidelijk verwoord in het algemene deel van de memorie van toelichting. In het artikelsgewijs commentaar komt dit minder duidelijk tot uiting, vooral omdat de portal-ANBI toezicht daar niet meer expliciet wordt benoemd. De NOB neemt echter aan dat de slotalinea hierop doelt en beveelt aan dit duidelijk te verwoorden in die laatste alinea van het artikelsgewijs commentaar.

De NOB constateert tevens dat (nog) niet duidelijk is welke gegevensuitwisseling moet plaatsvinden bij de portal-ANBI toezicht en dat kennelijk nog een nadere regeling zal volgen. Naar de NOB aanneemt zal dit geregeld worden middels de bestaande delegatiebepaling van het elfde lid van artikel 5b AWR,⁴ en adviseert om dit in de slotalinea van het artikelsgewijs commentaar bij artikel 5b te benoemen.

² Zie artikel 1b Uitvoeringsregeling AWR 1994.

³ Kamerstukken II, 2021-2022, 35 437, nr. 22.

⁴ Het tiende lid gaat over de publicatieverplichting.

Daarnaast beveelt de NOB aan de gegevensuitwisseling zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de bestaande regelgeving. Op deze wijze is het voor de Belastingdienst, toezichthouder en ANBI's duidelijk, waarom bepaalde informatie dient te worden uitgewisseld. Zo kan bijvoorbeeld het "stamvermogen" worden opgevraagd op basis van de definitie in artikel 1b Uitvoeringsregeling AWR 1994.

4. Uitwisseling van gegevens tussen de twee portalen

De NOB verzoekt aan te geven dat, voor zover de gegevens die moeten worden aangeleverd via de portal-publicatieverplichting en de portal-toezicht met elkaar overlappen, er een automatische uitwisseling van deze informatie van de eerstgenoemde naar de portal-toezicht plaatsvindt (andersom ligt minder voor de hand gelet op de geheimhouding). Deze uitwisseling dient ertoe om de onnodige administratieve handelingen te voorkomen. Uiteraard zou een ANBI er voor kunnen kiezen om in de portal-toezicht uitgebreidere informatie toe te voegen, indien zij ter zake van de publicatie heeft gekozen voor verkorte informatie (zoals een verkort beleidsplan).

5. Berichtenverkeer met ANBI's

De NOB is het met de wetgever eens dat het digitaliseren en centraliseren van de publicatie en toezicht van ANBI's de arbeidslast bij zowel de Belastingdienst als de ANBI's verlaagt. Dat gezegd hebbende zal niet iedereen thuis zijn in de digitale wereld. Het is daarom, dat de NOB aanraadt bij de invoering van de voorgestelde uitbreiding van artikel 3a AWR naar ANBI's een opt-out mogelijkheid op te nemen voor het voorgestelde digitale berichtenverkeer voor de kleine groep ANBI's voor wie dit problematisch wordt geacht. Dit sluit aan bij de gebruikelijke handelswijze bij een omschakeling naar een volledige elektronische communicatievoorziening door de overheid.

Meer in het algemeen geeft de NOB nog ter overweging om na te gaan of voor de toepassing van de ANBI-regeling en andere belastingmiddelen het berichtenverkeer, met name voor berichten met onherroepelijke gevolgen, niet al te zeer gebonden wordt aan één persoon. Bijvoorbeeld een (al dan niet voormalig) bestuurder/werknemer/vrijwilliger, die beschikt(e) over een bepaald e-mailadres en/of toegangscode.

6. Tot slot

De NOB is uiteraard graag bereid deze reactie op het wetsvoorstel nader toe te lichten en daartoe in overleg te treden. Een afschrift van deze reactie wordt verzonden aan de staatssecretaris van Financiën en op onze website gepubliceerd.⁵

Over de NOB

De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) is opgericht in 1954. We zijn de beroepsvereniging van universitair opgeleide belastingadviseurs in Nederland en behartigen de gemeenschappelijke belangen van onze leden. We staan voor een excellente beroepsuitoefening door het aanbieden van opleidingen voor onze leden, het toepassen van onze code of conduct en de handhaving daarvan via onafhankelijk tuchtrecht. We vormen de brug tussen leden en maatschappij door de inzet van de bij onze leden aanwezige (praktijk)kennis over de volle breedte van het fiscale terrein. Deze kennis zetten we in om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijke debat over belastingen.

⁵ Meer informatie over de Commissie Wetsvoorstellen van de NOB leest u hier: <https://www.nob.net/over-de-nob/commissie/commissie-wetsvoorstellen/>.

